

Bomen voor de toekomst

21 december 2012

Beste bomenliefhebber

De gemeente Den Haag geeft ieder kwartaal bij het wisselen van de seizoenen een bomennieuwsbrief uit. Hierin staan wetenswaardigheden over bomen en boomprojecten in Den Haag.

Veel leesplezier in deze wintereditie van Bomennieuwsbrief 36.

Herplant bomen

In Den Haag staan zo'n 115.900 straatbomen. Die staan niet alleen langs de straat, zoals de naam veronderstelt, maar ook in gazons of plantsoenen. Wanneer bomen in een plantsoen minder dan 10 meter van het pad af staan, worden ze in Den Haag ook beleefd als straatbomen en noemen we ze dan ook zo. Daarnaast staan er uiteraard nog een paar honderduizend bomen in onze bossen, maar hoeveel dat er precies zijn, weten we niet exact.

Het aantal straatbomen proberen we zo goed mogelijk op peil te houden. In 2012 zijn er als gevolg van ouderdom, ziekte of storm 1.350 bomen omgezaagd. Gelukkig hebben we ook bijna 1.450 nieuwe bomen kunnen planten.

Nu we voor 2012 zijn 'uitgeplant', willen we 1.100 bomen planten op plaatsen waar ze het afgelopen jaar zijn verwijderd. In januari gaan onze hoveniers dan ook weer stevig aan de slag om voor april 700 nieuwe bomen te planten en in het najaar van 2013 dan nog 500. De verwachting is wel dat ook volgend jaar zo'n 1.000 tot 1.500 bomen doodgaan door ouderdom, ziekte of stormen. Dat is een normaal proces.

De voorbereidingen voordat een boom wordt geplant zijn het meest arbeidsintensief. Milieukundig onderzoek van de bodem, ligging van kabels en leidingen onderzoeken, boomsoort kiezen en bestellen, plantgaten voorbereiden en als laatste de boom planten. Dat zijn in grote stappen de acties die nodig zijn.

Op zijn eerste werkdag, tijdens een bezoek aan de Haagse gemeentekwekerij, liet wethouder Stadsbeheer Boudewijn Revis zich informeren over de werkwijze. 'Het lijkt wel een militaire operatie', zei wethouder Revis met respect.

Om alle werkzaamheden zo efficiënt mogelijk uit te voeren, hebben we een werkvoorraad nodig van ongeveer 1.000 boomplaatsen. Theoretisch betekent dit dat als een boom dood gaat, er na ongeveer 12 maanden weer een nieuwe wordt geplant.

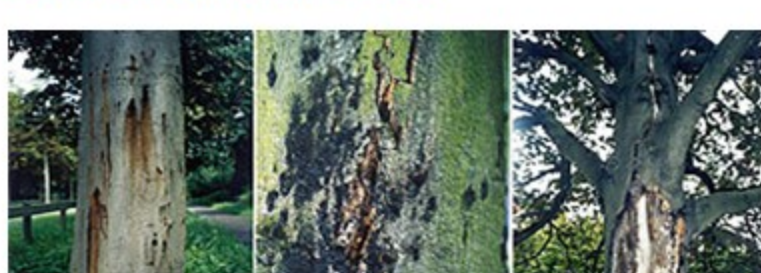

Jaarlijks worden alle straatbomen gecontroleerd op veiligheid. Als er getwijfeld wordt aan de veiligheid of er is een vermoeden dat de boom van binnen ernstig rot is, dan kan de boom een MRI-scan ondergaan. In ons vak noemen we zo'n apparaat een Picus Tomograph. Om dat te demonstreren en toe te lichten zijn in oktober voormalig wethouder Stadsbeheer Sander Dekker en Haagse boomonderzoeker Dirk Kuik gefilmd door RTV-West.

De boom die werd onderzocht staat aan de Ruymrooklaan. Helaas bevestigde de MRI-scan al wat de boomonderzoeker veronderstelde. De zeventig jaar oude zilversdoorn is te ver verzwakt en rot van binnen waardoor de kans op breuk te groot is. De boom wordt dit winterseizoen gekapt.

Op de website van Omroep West vindt u [meer informatie over de MRI-scan en de filmopname](#).

Ziekten en plagen bij bomen

De laatste jaren duiken er in Nederland regelmatig boomziekten op die ook het Haagse bomenbestand bedreigen. Voorbeelden zijn de bloedingsziekte bij paardenkastanjabomen, de schimmelziekte massaria bij platanen en nieuw is de essentaksterfte bij essen waar nog weinig over bekend is.

Als een nieuwe boomziekte opduikt, worden de ervaringen met de G31 gemeenten gedeeld en indien nodig wordt afgestemd welk onderzoek nodig is. De gemeente Den Haag is voorzitter van dit overleg. Samen wordt ook gekeken naar mogelijkheden om het onderzoek te financieren.

Sommige ziekten en plagen worden in Den Haag preventief bestreden. Jaarlijks worden 10.000 iepen tegen de iepenziekte ingeënt. Ook worden duizenden lieveheersbeestjes uitgezet om de overlast van bladluizen (plak) te bestrijden. De beeldtentoonstelling op het Lange Voorhout en de horecaondernemers op het Plein (terrassen) zijn hier blij mee.

Haags bosbeheer

In deze bomennieuwsbrief maken we soms een 'uitstapje' naar de 'bosbomen'. Recent is een vernieuwde digitale folder gemaakt over het Haags bosbeheer.

Het groene karakter van Den Haag vindt zijn basis in de Haagse bossen en parken. Er zijn allerlei bostypen terug te vinden in Den Haag. Jonge bossen zoals in Madestein, en ook de oude landgoedbossen zoals in Clingendael en Oosterbeek. Deze bossen worden gebruikt om te recreëren. Het Haags bosbeheer is er opgericht de functies: recreatie, natuur, landschap, cultuurhistorie en houtproductie optimaal te combineren. Daarbij laten we de natuur haar gang gaan en waar nodig helpen we een handje. Deze methode heet 'Geïntegreerd Bosbeheer'.

Zonder ingrijpen groeit een bos vanzelf dicht. Door lichtgebrek verdwijnen vervolgens veel struiken en kruidachtigen. Wat overblijft is een bos met dunne lange boomstammen. Het bos wordt saai en onveilig omdat dunne dunne bomen sneller omwaaien. Het aantal boomsoorten verminderd ook, want eiken en dennen leggen het op den duur in groei-kracht af tegen bijvoorbeeld beuken en esdoorns.

In de nieuwe folder: 'Hoe gaan we om met onze Haagse Bossen' wordt uitvoeriger uitgelegd hoe de gemeente Den Haag haar bossen beheerd. Deze folder te downloaden via [www.denhaag.nl/bosbeheer](#).

Vorstgevoeligheid bij bomen

Dit voorjaar zagen bomenliefhebbers dat een flink aantal bomen de winter niet had overleefd. Als de bomen weer uitlopen, blijkt dat een klein percentage bomen niet meer de kracht heeft om uit te lopen. Meestal zijn dit verzwakte exemplaren.

Afgelopen voorjaar waren dat meer bomen dan voorgaande jaren. De oorzaak lijkt te liggen in de afwijkende winter periode. Eerst een koude periode in december, daarna een buitengewone warme periode in januari en vervolgens een koude februari maand. Die extreme opeenvolging was veel bomen noodlottig, meer dan normaal. Vooral de bomen die niet van nature thuis zijn in Nederland zijn daar gevoelig voor. In Den Haag hebben we dan wel het geluk dat deze extremen enigszins worden getemperd door de ligging aan de zee en het verstedelijkte klimaat.

IN DEZE NIEUWSBRIEF:

- > Herplant bomen
- > MRI-scan bij bomen
- > Ziekten en plagen bij bomen
- > Haags bosbeheer
- > Vorstgevoeligheid bij bomen

AGENDA:

Woensdag 20 maart 2013 Haagse Bomendag

Waar en hoe leest u op [www.denhaag.nl/bomen](#)

COLOFON:

Haagse bomen wordt gemaakt door de gemeente Den Haag. Heb je een vraag over bomen, een opmerking of een idee? Stuur een e-mail.